

The European
Sustainable
Cities & Towns
campaign

● Carta de Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat (la Carta d'Aalborg)

*(tal com fou aprovada pels participants a la Conferència
Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles a Aalborg, Dinamarca,
el 27 de maig de 1994)*

-
- Part 1:** Declaració de consens: Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat
  - Part 2:** La Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles
  - Part 3:** Dedicació als Processos Agenda 21 Local: Plans d'Acció Local cap a la Sostenibilitat
-

La Carta d'Aalborg fou aprovada pels participants a la Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles, que tingué lloc a Aalborg, Dinamarca, del 24 al 27 de maig de 1994, sota el patrocini conjunt de la Comissió Europea i de la Ciutat d'Aalborg, i organitzada pel Consell Internacional per a Iniciatives Ambientals (ICLEI). La responsabilitat d'elaborar l'esborrany de la Carta va ser presa per l'ICLEI i compartida pel Ministeri de Desenvolupament Urbà i Transport de l'Estat Federal de Renània del Nord-Westfàlia (Alemanya). La Carta reflecteix les idees i redaccions de molts col·laboradors.

La Carta d'Aalborg fou signada inicialment per 80 autoritats locals europees i 253 representants d'organismes internacionals, governs nacionals, institucions científiques, consultors i particulars. En signar la Carta, ciutats, viles i països europeus es comprometeren a entrar dins els processos Agenda 21 Local i a desenvolupar plans d'acció a llarg termini cap a la sostenibilitat, i iniciaren la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles.

L'esborrany de la Carta fou discutit per més de 600 participants en els 36 tallers de la Conferència d'Aalborg. Molts dels seus comentaris i suggeriments foren incorporats al text final. No obstant això, el Grup Editorial de la Carta observà que nombroses propostes d'esmena bàsiques i substancials mereixien una consideració i discussió més profunda i no podien ser simplement incloses com a tema per ser publicat. Per tant, es proposà que la revisió de les esmenes suggerides fos una tasca de la Campanya de Coordinació, la Carta més desenvolupada i enviada als participants a la Segona Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles, a celebrar-se a Lisboa, Portugal, al setembre de 1996.

● Part 1

Declaració de consens: Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat

1.1 El paper de les ciutats i viles europees

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta carta, declarem que en el decurs de la història, les nostres ciutats han existit dins d'imperis, estats nació, i règims diversos i els han sobreviscut com a centres de vida social, sustentadores de les nostres economies, i guardianes de la cultura, el patrimoni i la tradició. Juntament amb les famílies i els barris, les ciutats han estat els elements bàsics de les nostres societats i estats. Les ciutats han estat els centres de la indústria, les arts, el comerç, l'educació i el govern.

Entenem que el nostre actual estil de vida urbà, en particular els nostres models de divisió del treball i de les funcions, l'ús de la terra, el transport, la producció industrial, l'agricultura, el consum i les activitats de lleure i, per tant, el nostre nivell de vida, ens fan essencialment responsables de molts problemes ambientals als quals s'enfronta la humanitat. Això és particularment rellevant si tenim en compte que el 80 % de la població d'Europa viu en àrees urbanes.

Hem après que els nivells actuals de consum de recursos als països industrialitzats no es poden aconseguir per a tota la població que hi viu actualment, i encara menys per a les generacions futures, sense destruir els béns naturals.

Estem convençuts que la vida humana sostenible en aquest planeta no es pot aconseguir sense comunitats locals sostenibles. El govern local és proper al lloc on es perceben els problemes ambientals i el més proper als ciutadans i comparteix responsabilitats amb els governs a tots els nivells per al benestar de la humanitat i la natura. Per tant, les ciutats i viles són peces clau en el procés de canviar els estils de vida, de producció, de consum i de models espacials.

1.2 La noció i els principis de la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, comprenem que la idea de desenvolupament sostenible ens ajuda a fonamentar el nostre nivell de

vida sobre la capacitat de sosteniment de la natura. Busquem aconseguir justícia social, economies sostenibles i sostenibilitat ambiental. La justícia social necessàriament haurà de basar-se en la igualtat i la sostenibilitat econòmica, que requereix sostenibilitat ambiental.

La sostenibilitat ambiental significa el manteniment dels béns naturals. Ens exigeix que el ritme amb què consumim matèries renovables, aigua i recursos energètics no superi el ritme amb què els sistemes naturals les poden recuperar, i que el ritme amb què consumim recursos no renovables no excedeixi el ritme amb què els recursos renovables sostenibles els substitueixen. La sostenibilitat ambiental també significa que el ritme d'emissió de contaminants no excedeixi la capacitat de l'aire, l'aigua i el sòl per absorbir-los i processar-los.

Encara més, la sostenibilitat ambiental comporta el manteniment de la biodiversitat; la salut humana; així com la qualitat de l'aire, l'aigua i el sòl a uns estàndards suficients per mantenir en tot moment la vida humana i el benestar, així com la vida animal i vegetal.

1.3 Estratègies locals cap a la sostenibilitat

Estem convençuts que la ciutat o vila és la unitat més gran capaç de dirigir inicialment els molts desequilibris urbans arquitectònics, socials, econòmics, polítics, de recursos naturals i ambientals que fan malbé el nostre món modern i alhora l'escala més petita en la qual es poden resoldre significativament els problemes d'una forma integrada, holística i sostenible. Com que cada ciutat és diferent, hem de trobar els nostres camins particulars cap a la sostenibilitat. Integrarem els principis de la sostenibilitat en totes les nostres polítiques i farem de les respectives forces de les nostres ciutats i viles la base d'estratègies localment adequades.

1.4 La sostenibilitat com a procés creatiu, local i de recerca d'equilibri

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que la sostenibilitat no és ni una imatge ni un estat inalterable, sinó un procés creatiu, local i de recerca d'equilibri, que s'estén a totes les àrees de presa de decisions locals. Proporciona una retroalimentació contínua en la gestió de la ciutat o vila indicant les activitats que estan conduint l'ecosistema

urbà cap a l'equilibri i les que ho fan cap al desequilibri. Establint la gestió d'una ciutat al voltant de la informació recollida durant aquest procés, s'entén que la ciutat funcioni com un tot orgànic i que es facin evidents els efectes de totes les activitats significatives. Mitjançant aquest procés la ciutat i els seus ciutadans poden prendre decisions informades. Mitjançant un procés de gestió basat en la sostenibilitat, es poden prendre decisions que no només representin els interessos dels actuals grups socials sinó també els de les generacions futures.

1.5 Resolució de problemes mitjançant negociació expansiva

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que una ciutat o vila no es pot permetre exportar els problemes cap al medi ambient veí o cap al futur. Per tant, cal que qualsevol problema o desequilibri que es produeixi a la ciutat s'adreci dins del seu propi nivell o bé que sigui absorbit per alguna entitat més gran a nivell regional o nacional. Aquest és el principi de la resolució de problemes mitjançant la negociació expansiva. La implementació d'aquest principi donarà una gran llibertat a cada ciutat o vila per definir la naturalesa de les seves activitats.

1.6 Economia urbana cap a la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, comprenem que el factor limitador del desenvolupament econòmic de les nostres ciutats i viles ha esdevingut els béns naturals, tals com l'atmosfera, el sòl, l'aigua i els boscos. Per tant, hem d'invertir en aquests béns. En ordre de prioritat això requereix:

1. invertir en la conservació dels béns naturals que encara existeixen, com ara aigües subterrànies, sòl, hàbitats per a espècies rares;
2. encoratjar el creixement dels béns naturals mitjançant la reducció del nostre nivell actual d'explotació, com ara els d'energies no renovables;
3. invertir per alleugerir la pressió sobre els béns naturals mitjançant l'expansió de béns naturals cultivats, com ara parcs per a l'esbarjo dins la ciutat per alleugerir la pressió sobre els boscos naturals;
4. incrementar l'eficiència de la utilització final dels productes, com ara edificis energèticament eficients o transport urbà no perjudicial per al medi ambient.

1.7 Igualtat social per a la sostenibilitat urbana

Nosaltres, ciutats i viles, som conscients que els pobres són afectats més negativament pels problemes ambientals (com ara soroll i contaminació atmosfèrica del trànsit, manca de comoditats, habitatges insalubres, falta d'espais oberts) i són menys capaços de resoldre'ls. Una distribució desigual de la salut provoca un comportament insostenible i el fa més difícil de canviar. Intentem integrar les necessitats bàsiques de la gent, així com els programes sanitaris, d'ocupació i d'habitatge dins la protecció ambiental. Desitgem aprendre d'experiències inicials d'estils de vida sostenibles, de manera que puguem treballar cap a una millora de la qualitat dels estils de vida dels ciutadans més que no pas simplement maximitzar el consum.

Intentarem crear llocs de treball que contribueixin a la sostenibilitat de la comunitat i redueixin, així, l'atur. A l'hora de mirar d'atraure o crear llocs de treball, valorarem els efectes de qualsevol oportunitat de treball en termes de sostenibilitat per tal d'encoratjar la creació de llocs de treball de llarg termini i productes de llarga vida d'acord amb els principis de la sostenibilitat.

1.8 Models sostenibles d'utilització de la terra

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem la importància de la utilització efectiva de la terra i del desenvolupament de polítiques de planificació per part de les nostres autoritats locals que englobin la valoració ambiental estratègica de tots els plans. Hauriem d'aprofitar-nos de l'abast per oferir un transport públic i una energia tan eficients i efectius com fos possible, tot mantenint l'escala humana de desenvolupament. Tant a l'hora de dur a terme programes de renovació urbana en els centres urbans com de planificar nous suburbis, busquem una barreja de funcions per tal de reduir la necessitat de mobilitat. Les nocions d'interdependència regional igualitària ens haurien de permetre equilibrar els fluxos entre la ciutat i el camp i impedir que les ciutats actuessin com a simples explotadors dels recursos de les àrees veïnes.

1.9 Models sostenibles de mobilitat urbana

Nosaltres, ciutats i viles, ens esforçarem a millorar l'accessibilitat i donarem suport a l'assistència social i als sistemes de vida

urbans amb menys transport. Sabem que és imperatiu per a una ciutat sostenible reduir la mobilitat forçada i aturar la promoció i el suport de l'ús innecessari de vehicles motoritzats. Donarem prioritat als mitjans de transport ecològicament raonables (especialment caminar, anar amb bicicleta, transport públic) i fer de la combinació d'aquests mitjans el centre dels nostres esforços de planificació. Els mitjans de transport urbà individuals motoritzats haurien de tenir la funció subsidiària de facilitar l'accés als serveis locals i de mantenir l'activitat econòmica de la ciutat.

1.10 Responsabilitat sobre el clima global

Nosaltres, ciutats i viles, compremem que els riscos plantejats als ambients naturals i artificials i a les generacions humanes futures per l'escalfament global requereixen una resposta suficient per establir i posteriorment reduir al més aviat possible les emissions a l'atmosfera de gasos causants de l'efecte hivernacle. És igualment important protegir els recursos globals de la biomassa, com ara els boscos i el fitoplàncton, que tenen un paper essencial en el cicle del carbó terrestre. La disminució de les emissions de combustibles fòssils requerirà polítiques i iniciatives basades en una comprensió detallada de les alternatives i del medi ambient urbà com a sistema energètic. Les úniques alternatives sostenibles són les fonts d'energia renovable.

1.11 Prevenció de l'emmetzinament dels ecosistemes

Nosaltres, ciutats i viles, som conscients que cada vegada més i més substàncies tòxiques i perjudicials són alliberades a l'aire, a l'aigua, al terra, als aliments i, per tant, estan esdevenint una amenaça creixent per a la salut humana i els ecosistemes. Farem tots els esforços per assegurar que la contaminació addicional sigui aturada i previnguda en el seu origen.

1.12 Autogovern local com a precondition

Nosaltres, ciutats i viles, confiem que tenim la força, el coneixement i el potencial creatiu per desenvolupar estils de vida sostenibles i per dissenyar i gestionar les nostres ciutats

cap a la sostenibilitat. Com a representants de les nostres comunitats elegits democràticament, estem preparats per prendre la responsabilitat de la tasca de reorganització de les nostres ciutats i viles per a la sostenibilitat. El grau fins al qual ciutats i viles són capaces de posar-se a l'alçada d'aquest repte depèn dels drets concedits a l'autogovern local, d'acord amb el principi de subsidiarietat. És essencial que es deixin prou poders a nivell local i que les autoritats locals disposin d'una base financera sòlida.

1.13 Els ciutadans com a actors clau i el compromís de la comunitat

Nosaltres, ciutats i viles, prometem complir el mandat que es dóna a l'Agenda 21, el document clau aprovat a la Cimera de la Terra a Rio de Janeiro, per treballar amb tots els sectors de la nostra comunitat -ciutadans, empreses, grups d'interès- a l'hora de desenvolupar els nostres plans de l'Agenda 21 Local. Reconeixem la crida a la responsabilitat per compartir amb tots els sectors de la comunitat la implementació del programa, realitzada en el Cinquè Programa de la Unió Europea sobre política i acció en relació al medi ambient i al desenvolupament sostenible, "Cap a la Sostenibilitat". Per tant, basarem el nostre treball en la cooperació entre tots els grups involucrats. Assegurarem que tots els ciutadans i grups interessats tinguin accés a la informació i puguin participar en els processos locals de presa de decisions. Buscarem oportunitats per a l'educació i formació en la sostenibilitat, no només per a la població en general, sinó per als representants elegits i també per als directius dels governs locals.

1.14 Instruments i eines per a la gestió urbana cap a la sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles, prometem utilitzar els instruments i eines polítics i tècnics per a un enfocament ecosistèmic de la gestió urbana. Treurem profit d'un ampli ventall d'instruments, incloent-hi aquells per a la recollida i el processament de dades ambientals; planificació ambiental; instruments de regulació, econòmics i de comunicació, com ara directrius, impostos i quotes; i mecanismes per augmentar el coneixement incloent-hi la participació pública. Intentarem establir nous sistemes d'elaboració de pres-

supostos ambientals que permetin una gestió dels nostres recursos naturals tan econòmica com els nostres recursos artificials, “diner”.

Sabem que hem de basar els nostres esforços per elaborar i controlar polítiques, en particular els nostres sistemes de seguiment, auditoria, avaluació d'impacte, comptabilitat, equilibri i informació ambiental sobre diferents tipus d'indicadors, incloent-hi els de qualitat ambiental urbana, fluxos urbans, models urbans i, en especial, indicadors de sostenibilitat d'un sistema urbà.

Nosaltres, ciutats i viles, reconeixem que a diverses ciutats d'arreu d'Europa ja s'han aplicat amb èxit un complet ventall de polítiques i activitats que duen a conseqüències ecològiques positives. No obstant això, malgrat que aquests instruments són eines valuoses per reduir el ritme i la pressió de la insostenibilitat, per ells mateixos no inverteixen la direcció insostenible de la societat. Encara més, amb aquesta forta base ecològica ja existent, les ciutats estan en una posició excel·lent per donar el pas definitiu d'integrar aquestes polítiques i activitats dins del procés de govern per gestionar les economies urbanes locals mitjançant un procés extensiu de sostenibilitat. En aquest procés estem cridats a desenvolupar les nostres pròpies estratègies, comprovar-les a la pràctica i compartir les nostres experiències.

● Part 2

La Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta carta, avançarem conjuntament cap a la sostenibilitat en un procés d'aprenentatge de les experiències i dels exemples locals d'èxit. Encoratjarem els altres a establir plans d'acció local a llarg termini (Agendes 21 Locals), enfortint així la cooperació entre autoritats, i relacionant aquest procés amb les accions de la Unió Europea dins del camp del medi ambient urbà.

Nosaltres, mitjançant aquest document, iniciem **La Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles** per encoratjar i donar suport a les ciutats i viles en el treball cap a la sostenibilitat. La fase inicial d'aquesta Campanya tindrà un període de dos anys, després dels quals es valoraran els avenços en una Segona Conferència Europea sobre Ciutats i Viles Sostenibles, que tindrà lloc el 1996.

Invitem totes les autoritats locals, ja sigui ciutat, vila o districte, i qualsevol xarxa europea d'autoritats locals a unir-se a la Campanya tot adoptant i signant aquesta Carta.

Demanem a totes les xarxes més importants d'autoritats locals d'Europa que es comprometin a dur a terme la coordinació d'aquesta Campanya. S'establirà un Comitè de Coordinació de representants d'aquestes xarxes. Es prendran acords especials pel que fa a les autoritats locals que no pertanyin a cap xarxa.

Preveiem que les principals activitats de la Campanya siguin:

- facilitar el suport mutu entre ciutats i viles europees en el disseny, desenvolupament i implementació de polítiques cap a la sostenibilitat;
- recollir i difondre informació sobre bons exemples a nivell local;
- promocionar el principi de sostenibilitat en altres autoritats locals;
- aconseguir més signataris de la Carta;
- organitzar un “Premi Ciutat Sostenible” anual;
- formular recomanacions polítiques a la Comissió Europea;
- proporcionar aportacions per als informes de Ciutats Sostenibles del Grup d'Experts de Medi Ambient Urbà;
- donar suport als polítics locals en la implementació de recomanacions adequades i de legislació de la Unió Europea;
- editar un butlletí informatiu de la Campanya.

Aquestes activitats requeriran establir una Coordinació de la Campanya. Invitarem altres organismes a donar suport actiu a la Campanya.

● Part 3

Dedicació als Processos Agenda 21 Local: Plans d'Acció Local cap a la Sostenibilitat

Nosaltres, ciutats i viles europees, signants d'aquesta Carta, prometem, en signar aquesta Carta i en unir-nos a la Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles, que intentarem aconseguir un consens dins de la nostra comunitat sobre una Agenda 21 Local cap a la fi de 1996. Aquest consens complirà el mandat establert pel Capítol 28 de l'Agenda 21 tal com fou acordat a la Cimera de la Terra a Rio al juny de 1992. Mitjançant els nostres plans d'acció locals contribuïrem a la implementació del Cinquè Programa d'Acció Ambiental "Cap a la Sostenibilitat" de la Unió Europea.

Els processos Agenda 21 Local es desenvoluparan d'acord amb la Part I d'aquesta Carta.

Proposem que el procés de preparació d'un pla d'acció local inclogui les següents etapes:

- reconeixement dels marcs de finançament i de planificació existents, així com altres plans i programes;
- identificació sistemàtica de problemes i les seves causes, mitjançant àmplies consultes públiques;

- prioritització de tasques per dirigir-se cap als problemes identificats;
- creació d'una imatge per a una comunitat sostenible mitjançant un procés participatiu que involucri tots els sectors de la comunitat;
- consideració i valoració d'opcions estratègiques alternatives;
- establiment de plans d'acció locals cap a la sostenibilitat a llarg termini, que incloguin objectius mesurables;
- programació de la implementació del pla, incloent-hi la preparació d'una temporització i la declaració d'assignació de responsabilitats entre els participants;
- establiment de sistemes i procediments per controlar i informar sobre la implementació del pla.

Caldrà revisar si els acords interns de les nostres autoritats locals són adequats i eficients per permetre el desenvolupament dels processos Agenda 21 Local, que inclouen plans d'acció locals cap a la sostenibilitat a llarg termini. Caldran esforços per millorar la capacitat de l'organització que inclourà la revisió dels acords polítics, procediments administratius, treball corporatiu i interdisciplinari, recursos humans disponibles i cooperació entre autoritats incloent-hi associacions i xarxes.

*Signat a Aalborg,
Dinamarca, 27 de maig de 1994*

QÜESTIONARI PER A MEMBRES I MEMBRES POTENCIALS DE LA CAMPANYA DE CIUTATS I VILES SOSTENIBLES

Nom del municipi o regió _____

Nom de l'alcalde _____ (Sr./Sra.)

Nom i títol de la persona de contacte _____

Departament _____

Càrrec _____

Adreça _____

(codi de país) (codi postal) (ciutat)

País _____

Telèfon _____ (codi de país) (codi d'àrea) (número)

Fax _____ (codi de país) (codi d'àrea) (número)

Adreça electrònica (*e-mail*) _____

Nombre d'habitants _____

Llengües parlades a la vostra àrea _____

És el municipi/regió membre d'una xarxa europea d'autoritats locals? Sí No

En cas afirmatiu, quina o quines _____

Alguna documentació de la Campanya de Ciutats i Viles Sostenibles només es publicarà en anglès, francès i alemany per tal de mantenir els costos reduïts. Quina de les llengües anteriors preferiu quan el material no sigui distribuït en la vostra pròpia llengua? Si us plau, indiqueu l'ordre de preferència numerant 1-2-3:

Anglès

Francès

Alemany

Campanya Europea de Ciutats i Viles Sostenibles
Campanya Europea de l'Agenda 21 Local

FORMULARI DE PARTICIPACIÓ
per a autoritats locals i regionals

Jo, el sotasignat, expresso el meu suport, en nom de la nostra autoritat local o regional, a la Carta de Ciutats i Viles Europees cap a la Sostenibilitat (Carta d'Aalborg) i ens comprometem als objectius ...

amb plena autoritat per signar

amb ratificació provisional de la Ciutat o Consell Regional

Nom del municipi/regió _____

Nom de l'alcalde Sr./Sra. _____

Nom i títol del signant _____

Càrrec del signant _____

_____

(Lloc)

_____

(Data)

_____

(Signatura)